

Misja edukacyjna Fundacji PROZON

Rok 2014 oznaczał wiele zmian dla Fundacji PROZON. Z nową nazwą i pod kierownictwem nowego prezesa, Fundacja zaproponowała polskiemu rynkowi chłodniczemu nowatorskie projekty edukacyjne.

Od 1 stycznia 2015 roku nie można już używać czynników z grupy HCFC (m.in. popularnego R22), nawet tych pochodzących z odzysku. Dziś rynek chłodniczy należy więc w większości do czynników z grupy HFC (tzw. F-gazów) – substancji, które nie stanowią już zagrożenia dla warstwy ozonowej, natomiast cechują się wysokim potencjałem cieplarnianym. Jako takie, pozostają pod lupą międzynarodowej społeczności, przede wszystkim Unii Europejskiej. Zatem, podobnie jak wcześniej czynniki HCFC, wymagają specjalnego traktowania. To sprawiło, że Fundacja skoncentrowała się na odzysku i regeneracji czynników z grupy HFC, zaś Fundatorzy podjęli decyzję o zmianie nazwy na Fundacja Ochrony Klimatu. Nowa nazwa lepiej oddaje aktualny obszar działania Fundacji.

Fundacja umożliwia wszystkim zainteresowanym technikom chłodnictwa zdobycie certyfikatu F-gazowego według legislacji innych krajów europejskich

Nie dać się brakowi prawa

Ponieważ istotnym celem Fundacji zawsze było wspieranie branży chłodniczej w wypełnianiu zobowiązań wobec środowiska oraz wymogów prawnych, ważnym obszarem w tym roku stały się działania związane z legislacją F-gazową. Sprawa jest o tyle trudna, że wciąż nie ma polskiej ustawy F-gazowej, a proces jej przygotowania prawdopodobnie znów się wydłuży. Wynika to z faktu, że od 1 stycznia 2015 roku obowiązują zapisy nowego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014 – jeśli prace nad polską ustawą przeciągną się na kolejny rok, będzie ona musiała być zgodna z tym rozporządzeniem.

Przedsiębiorstwa polskie działające na europejskim rynku chłodniczym będą więc miały bardzo utrudnioną sytuację zawodową, gdyż w swoim kraju nie będą mogły uzyskać certyfikatu F-gazowego, niezbędnego nie tylko do serwisowania urzą-

żeń, ale też do handlowania czynnikami chłodniczymi z grupy HFC. Dlatego Fundacja umożliwia wszystkim zainteresowanym technikom chłodnictwa zdobycie certyfikatu F-gazowego według legislacji innych krajów europejskich.

Jak potwierdza Ministerstwo Środowiska, na mocy unijnego rozporządzenia numer 303/2008, certyfikaty te będą uznawane w innych krajach europejskich, w tym w Polsce – czyli technicy legitymujący się dokumentem czeskim lub słowackim nie będą musieli uzyskiwać go w Polsce.

Według prawa słowackiego, w Warszawie

Od października, kiedy to odbyło się szkolenie pilotażowe, Fundacja przeszkoliła już blisko 50 techników, a jej czeski i słowacki partnerzy wydali certyfikaty F-gazowe, z tłumaczeniem przysięgłym na język polski. Po dwóch turach egzaminów zdawanych w Czechach (po dwudniowym szkoleniu w Warszawie) przyszła kolej na jeszcze bardziej wygodne rozwiązanie – tym razem we współpracy z partnerem ze Słowacji. Technicy zdają egzamin w siedzibie Fundacji. Warto zauważyć, że dla zachowania całkowitego obiektywizmu i przejrzystości sprawdzanych arkuszy, testowa część egzaminu odbywała się on-line, poprzez specjalną stronę. Jak podkreśla Fundacja PROZON, egzamin składał się z czterech etapów, a zadaniem kursantów, poza sprawdzianem teoretycznym były także: LeakLog (elektroniczny Dziennik Eksploatacji), wypełnienie Kart Pracy obejmujących różne aspekty eksploatacji oraz praktyka serwisowa, czyli przeprowadzenie odzysku czynników i obsługi obiegów chłodniczych. Ciekawą nowością był elektroniczny rejestr napraw i obrotu czynnikami. To użyteczne narzędzie kursanci otrzymali w prezencie. Dostali także materiały szkoleniowe w formie wydawnictwa książkowego.

Uczestnicy szkolenia i egzaminu F-gazowego wg legislacji słowackiej

PROZON przeszkolił już blisko 50 techników, a jej czeszy i słowaccy partnerzy wydali certyfikaty F-gazowe z tłumaczeniem przysięgłym na j. polski

W poszukiwaniu alternatywy

Warto zauważyć, że ledwo czynniki z grupy HFC przejęły rynek chłodniczy, już stanęły pod znakiem zapytania. Nowe rozporządzenie unijne wprowadza harmonogram wycofywania tych czynników (zakazy wprowadzania na rynek niektórych urządzeń zawierających F-gazy o wysokim potencjale cieplarnianym) oraz ich kontyngenty, prowadzące do ograniczenia ich ilości o blisko 80% do 2030 roku. Dodatkowo, rozporządzenie podaje następujący wymóg: *Aby zachęcić do korzystania z technologii mających zerowy lub niewielki wpływ na klimat, szkolenie osób fizycznych, które wykonują czynności związane z fluorowanymi gazami cieplarnianymi, powinno obejmować informacje dotyczące technologii służących zastąpieniu i zmniejszeniu stosowania fluorowanych gazów cieplarnianych.*

Fundacja już realizuje ten obowiązek informacyjny na swoich szkoleniach, prezentując informacje o tzw. czynnikach alternatywnych. Informacje te mają postać modułów szkoleniowych, dostępnych w internecie jako uzupełnienie kształcenia tradycyjnego. Jest to element – będącego w fazie testów – europejskiego projektu szkoleniowego REAL Alternatives, realizowanego przez konsorcjum instytucji chłodniczych w Europie.

REAL Alternatives – realny projekt europejski

Powstająca nieodpłatna platforma e-learningowa zawiera moduły szkoleniowe i podręczniki zarówno do wykorzystania bezpośrednio przez kursantów, jak i do zaadaptowania przez centra szkoleniowe. Elementem platformy szkoleniowej jest też e-biblioteka – rosnący zasób wiedzy branżowej i narzędzi on-line. Uczestnicy szkoleń Fundacji potwierdzają, że taka tematyka jest potrzebna, a forma szkoleń on-line pozwala powrócić do zagadnień w dowolnym momencie. Ich spostrzeżenia są zgodne z wynikami ankiety, które konsorcjum REAL Alternatives przeprowadziło wśród profesjonalistów branżowych. Uzyskano ponad 100 szczegółowych odpowiedzi. Wynika z nich, że świadomość zagadnień z zakresu czynników alternatywnych jest wysoka, niemniej pracodawcy zdają sobie sprawę z konieczności prowadzenia rzetelnych szkoleń dla personelu technicznego i projektowego. Respondenci

Czynniki alternatywne (wobec F-gazów)

czynniki naturalne:

- amoniak
- dwutlenek węgla

węglowodory:

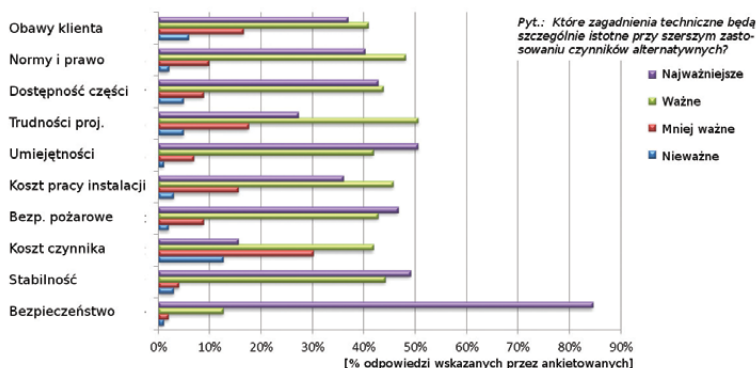
- izobutan
- propan
- propen

czynniki syntetyczne:

- R32 (GWP 675)

czynniki z grupy hydrofluoroolefin (HFO):

- R1234ze (GWP ok. 3)
- R1234yf

Oczekiwania respondentów w zakresie planowanych zagadnień edukacyjnych

Z ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 517/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r.

W związku z tym, że niektóre rozwiązania alternatywne wobec fluorowanych gazów cieplarnianych, stosowane w produktach i urządzeniach jako substytuty fluorowanych gazów cieplarnianych i w celu zmniejszenia ich zużycia, mogą być toksyczne, łatwopalne lub znajdować się pod wysokim ciśnieniem, Komisja powinna przeanalizować obowiązujące prawodawstwo Unii dotyczące szkolenia osób fizycznych w zakresie bezpiecznego obchodzenia się z alternatywnymi czynnikami chłodniczymi i powinna przekazać, w stosownym przypadku, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek ustawodawczy mający na celu zmianę odpowiedniego prawodawstwa Unii.

wskazują więc na konieczność urozmaiconych form edukacji dla poprawiania kwalifikacji personelu.

Więcej o projekcie REAL Alternatives Project (współfinansowanym przez Leonardo – Uczenie się przez całe życie) na stronie www.realalternatives.eu.

2015 i dalej

Fundacja PROZON zapowiada udostępnienie materiałów REAL Alternatives dla szerokiej publiczności w 2. kwartale 2015 roku. Obejmą m.in. następujące tematy:

- właściwości czynników alternatywnych i ich wpływ na dobór elementów instalacji;
- różnice w projektowaniu instalacji dla poszczególnych czynników;
- dobre praktyki i problemy zapobiegania wyciekom czynników alternatywnych;
- wymogi prawne;
- szacowanie zagadnień ekonomicznych i środowiskowych, a także bezpieczeństwa i trwałości;
- serwis i konserwacja;
- sposoby radzenia sobie z istniejącym wyposażeniem.

Materiały te staną się istotnym elementem pomocy jednostkom szkoleniowym. PROZON przygotowuje program takiego wsparcia, po zakończeniu ery Świadectw Kwalifikacji wraz z końcem epoki substancji kontrolowanych.

Więcej o działaniach Fundacji na stronie www.PROZON.org.pl.

